

Tilslutnings- og afregningsvilkår for forbrugsregulerede mikrokraftvarmeværker

Dato: 23.10.2000•Journalnr.: 2/4-1632

RESUMÉ

1. I brev af 13. marts 2000 klagede EC-Power ApS til Energitilsynet over tilslutnings- og afregningsvilkårene for decentral produktion formuleret i et notat udarbejdet af ELfor.

2. Klagen vedrørte den del af notatet, der omhandlede modellen for betaling af net- og systemtarif. Sagen vedrører

- a) de i §9, stk. 1 i lov nr. 375 af 2. juni 1999 nævnte omkostninger til offentlige forpligtelser (PSO-omkostninger), som alle elforbrugere inden for et sammenhængende elsystem skal afholde,
- b) de kollektive elforsyningsvirksomheders øvrige omkostninger, der i henhold til lovens § 9, stk. 2, påhviler de brugere, som modtager virksomhedens ydelser og opkræves gennem den enkelte virksomheds tariffer, samt
- c) de i lovens §73 nævnte kriterier for de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter lovens § 69 – 72.

3. De i elforsyningslovens § 9, stk. 1, nævnte omkostninger, jf. pkt. a) ovenfor, er en udtømmende opregning af de offentlige forpligtelser (PSO-omkostninger), der skal dækkes af alle forbrugere inden for et sammenhængende elforsyningsystem. I nærværende sag skal der skelnes mellem de PSO-omkostninger, der kan henføres til prioriteringen af den miljøvenlige elektricitet, og øvrige PSO-omkostninger.

4. Elforsyningslovens bestemmelser i §8 i kapitel 9 om prioriteringen af den miljøvenlige elektricitet, det vil sige aftagepligten for og afregningen af denne elektricitet, er endnu ikke trådt i kraft, hvorfor de gældende bestemmelser herom fremgår af de ved lov nr. 486 af 12. juni 1996 om adgang til elforsyningsnettet, indførte § 9 e, stk. 1, nr. 3, og § 9 f, stk. 1, i den tidligere elforsyningslov. Aftagepligten er nærmere bestemt ved bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet m.v. Egenproducenters pligt til at aftage miljøvenlig elektricitet er reduceret ved bekendtgørelse nr. 814 om ændring af bekendtgørelse om adgang til elforsyningsnettet m.v., der trådte i kraft 1. oktober 2000. Den reducerede forpligtelse til at aftage miljøvenlig elektricitet indebærer som udgangspunkt, at alle egenproducenter kan vælge at lade deres aftagepligt beregne i forhold til det elforbrug, som de aftager gennem det kollektive elforsyningsnet.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

5. På den baggrund vil problemstillingen nævnt ovenfor under a) om betaling for offentlige forpligtigelser kun vedrøre øvrige PSO-omkostninger. Disse omkostninger skal forbrugerne betale i forhold til deres totale elforbrug, jf. § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet.

6. Til de i lovens § 9, stk. 2, nævnte omkostninger, jf. pkt. b) ovenfor, skal oplyses, at disse skal afholdes af de brugere, som modtager de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser. Ydelserne skal prisfastsættes i henhold til de i lovens § 73 nævnte kriterier om rimelighed, objektivitet og ikke diskriminering.

7. Sagen drejer sig om en model for betaling af net- og systemtarif, der principielt indebærer, at der for ejendomme med mikrokraftvarmeværk skal betales net- og systemtarif af egenproduktion, og hvor der, ifølge klager, kun sker delvis kompensation for elforsyningsens sparede omkostninger til etablering og drift af nettet samt nettab som følge af, at der ikke bliver givet kompensation for det spændingsniveau, på hvilket egenproduktionen leveres til nettet, og for det niveau, som ligger umiddelbart over. Dette samtidigt med, at egenproduktion ikke på noget tidspunkt vil blive leveret ind på elnettet.

8. Den nye model giver, ifølge klager, højere omkostninger for ejendomme med mikrokraftvarmeværk, end den hidtil anvendte model, hvor der for ejendomme med mikrokraftvarmeværk kun skulle betales net- og systemtarif af det elforbrug, som blev aftaget gennem det kollektive elforsyningsnet.

9. I henhold til elforsyningslovens § 9, stk. 2, skal de kollektive elforsyningsvirksomheders omkostninger, der ikke er omfattet af § 9, stk. 1, betales af de brugere, som modtager virksomhedernes ydelser. Det forekommer derfor umiddelbart urimeligt, at den af ELfor udarbejdede model for afregning af net- og systemtarif pålægger ejendomme med mikrokraftvarmeværk at betale net- og systemtarif for værkets egenproduktion, selvom denne egenproduktion ikke leveres til nettet, og derfor ikke kan karakteriseres som en ydelse, som ejendommene modtager fra de kollektive elforsyningsvirksomheder.

10. Når egenproduktionen ikke leveres ind på nettet men beholdes i ejendommen, vil produktionen ikke indgå i prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser efter elforsyningslovens § 73. I henhold til § 73 skal priserne fra de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsættes med henblik på at afspejle de omkostninger, som er forbundet med virksomhedernes ydelser til de enkelte køberkategorier, og med henblik på at give køberkategorierne korrekte prissignaler. Dette forudsætter dels rimelighed, objektivitet og ikke diskriminering i prisfastsættelsen, jf. § 73, dels kostægte tarifiering af priserne.

11. Disse forudsætninger er ikke opfyldt i ELfor's model.

12. Elprisudvalget har tidligere afgjort to sager om mikrokraftvarmeværker. I den ene sag fandt udvalget, at elforsyningsvirksomheden - ud over betalingerne for årlige forbrug i ejendomme med mikrokraftvarmeværk, herunder faste afgifter i forbindelse hermed - alene måtte opkræve de omkostninger, der var forbundet med mikrokraftvarmeværkets tilslutning. I den anden sag afgjorde udvalget, at et forslag om en tarif med en abonnementsbetaling konkret i det foreliggende tilfælde ikke var urimelig. Tariffen var foreslået af ELfor. Med hensyn til tilslutningsomkostninger er der lang praksis for, at forbrugerne i forbindelse med tilslutningen dækker omkostninger, som elforsyningen pådrager sig ved at stille ny forsyning til rådighed.

13. ELfor angiver, at modellen er baseret på de samme principper, som vejledningen fra DEF om decentrale elproducenters brug af og salg til nettet. Det bliver bemærket, at vejledningen fra DEF har været diskuteret med Elprisudvalgets sekretariat, der tilkendegav, at vejledningen var anvendelig for så vidt angår decentrale producenter, der kunne sælge elektricitet ind til elnettet. Hertil kan anføres, at denne kategori af decentrale producenter ikke er sammenlignelig med de foreliggende konkrete mikrokraftvarmeværker, der ikke har den mulighed.

AFGØRELSE

14. Det meddeles EC-Power ApS og ELfor,

- **at** Energitilsynet finder, at ejendomme med mikrokraftvarmeværk i henhold til elforsyningslovens § 9, stk. 1, sammenholdt med § 23, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet, er pligtige til at betale PSO-omkostninger i forhold til deres totale elforbrug, jf. bekendtgørelsens § 24, stk. 1,
- **at** Energitilsynet finder, at den model ELfor anvender til beregning af afregning af net- og systemtarif for ejendomme med mikrokraftvarmeværk er i strid med elforsyningslovens § 9, stk. 2, idet de efter denne bestemmelse kun skal betale for den ydelse, som de modtager fra de kollektive elforsyningsvirksomheder, eventuelt med en rådighedsbetaling, såfremt denne betaling efter lovens § 73 giver de kollektive elforsyningsvirksomheder dækning for omkostninger, som denne kategori af købere giver anledning til,
- **at** Energitilsynet finder, at de kollektive elforsyningsvirksomheders opkrævning af omkostninger forbundet med tilslutning af mikrokraftvarmeværker er i overensstemmelse med elforsyningslovens § 73.

SAGSFREMSTILLING

15. EC-Power ApS har den 13. marts 2000 klaget til Energitilsynet over tilslutnings- og afregningsvilkårene for decentral produktion i et notat udarbejdet af ELfor. Notatet "Afregning af decentral produktion i det jysk/fynske-område", skulle træde i kraft pr. 1. januar 2000.

16. Notatet beskriver en afregningsmodel, der for ejendomme med mikrokraftvarmeværk vil medføre, at der ifølge det oplyste, som noget nyt, skal betales net- og systemtarif af bruttoforbruget på installationen, det vil sige net- og systemtarif af både værkets egenproduktion og det faktiske køb fra nettet, og ikke, som hidtil, kun net- og systemtarif af det faktiske køb fra nettet.

17. Dog indebærer den nye afregningsmodel, at egenproducenten vil modtage en kompensation for den del af betalingen, der relaterer sig til egenproduktionen. Kompensationen vil blive givet, fordi egenproduktion bliver leveret ind på et givet spændingsniveau, og således vil spare elforsyningen for etablering og drift samt nettab. Kompensationen er kun delvis, fordi der kun kompenseres for højere spændingsniveauer end det niveau, som egenproduktionen bliver leveret ind på, og det niveau, som ligger umiddelbart over.

18. Modellen kan skitseres således:

Net- og systemtarif	Forbrugeren er tilsluttet					
	0,4 kV-niveau		10 kV-niveau		60 kV-niveau	
	Betaling	Kompensation	Betaling	Kompensation	Betaling	Kompensation
400 kV	X	X	X	X	X	X
150 kV	X	X	X	X	X	
60 kV	X	X	X		X	
10 kV	X		X			
0,4 kV	X					

De farvede områder skitserer de niveauer, der ikke gives kompensation for.

EC-Power's argumentation¹⁹. EC-Power henviser til, at Elprisudvalget tidligere har vedtaget, at mikrokraftvarmeværker alene skal betale de meromkostninger, som værkerne betinger i forhold til den allerede betalte tilslutningsafgift.

20. Herudover oplyser EC-Power, at der på tidspunktet for klagens indgivelse var omkring 25 værker af den omhandlede type i drift. Samtlige værker blev "nettoafregnet", hvilket ville sige, at der i ejendomme med mikrokraftvarmeværk alene skulle betales for elkøb + enten 600 kr./år i ekstra abonnement eller et mindre engangsbeløb for fasekompensation.

21. Ifølge EC-Power havde ELfor foreslået beløbets størrelse, og at ejendomme med mikrokraftvarmeværk i de fleste tilfælde ikke var blevet afkrævet nogen ekstra betaling overhovedet.

22. EC-Power har suppleret klagen med en række konsekvensberegninger ved at gå fra den nuværende model til den nye model i ELfor's notat.

23. EC-Power hæfter sig særligt ved følgende forhold for en ejendom med mikro kraftvarmeværk:

- Installationen rummer et nettilkoblet mikro kraftvarmeværk med asynkron generator.
- Værket producerer alene el til eget forbrug. Der er aldrig salg til nettet.
- Elproduktionen er forbrugsreguleret således at den enkelte installation bærer "sin" del af systemansvaret.

24. EC-Power foreslår en ordning, hvor ejendomme med mikrokraftvarmeværk betaler en årlig fast afgift pr. installeret effekt, således at betalingen gradueres efter anlægsstørrelse.

ELFOR'S ARGUMENTATION

25. ELfor har redegjort for, at DEF, Danske Energiselskabers Forening, Eltra, den systemansvarlige vest for Storebælt, og ELfor i samarbejde har udarbejdet de overordnede retningslinjer for afregningen af decentrale producenter.

26. Af redegørelsen fremgår, at Eltra, dels på baggrund af uafklarede spørgsmål af måleteknisk karakter og dels på baggrund af det igangværende arbejde vedrørende egenproducenters aftagepligt for miljøvenlig elektricitet, har opfordret netselskaberne til at udsætte ændringen af afregningsreglerne for decentrale producenter.

27. ELfor fører hertil, at vejledningen vedrørende de nye afregningsprincipper, herunder netbetalinger, er baseret på de samme principper, som vejledningen fra DEF om decentrale elproducenters brug af og salg til nettet. Det bliver bemærket, at vejledningen fra DEF har været diskuteret med Energitilsynets sekretariat (EL-prisudvalgets sekretariat), der tilkendegav, at vejledningen var anvendelig.

28. Endelig bemærker ELfor, at EC-Power's ønsker bevirker, at der vil blive flyttet udgifter over på de øvrige forbrugere, og at nettet bliver vedligeholdt og dimensioneret til at kunne efterkomme efterspørgslen fra tilsluttede forbrugsinstallationer, herunder installationer, hvor ejeren har et produktionsanlæg.

BEGRUNDELSE

ELFORSYNINGSLØVENS § 9, STK. 1

29. I henhold til elforsyningslovens § 9, stk.1, skal omkostninger til offentlige forpligtelser afholdes af alle elforbrugere inden for et sammenhængende elsystem. § 9, stk. 1, omhandler dels den miljøvenlige elektricitet, dels øvrige offentlige forpligtelser. Sidstnævnte omkostninger betegnes som PSO-omkostninger.

30. Vedrørende den miljøvenlige elektricitet: Elforsyningslovens bestemmelser i § 8 og i kapitel 9 om aftagepligten for og afregningen af den miljøvenlige elektricitet er ikke trådt i kraft. De gældende bestemmelse herom fremgår af de ved lov nr. 486 af 12. juni 1996 om adgang til elforsyningsnettet, indførte § 9 e, stk. 1, nr. 3, og § 9 f, stk. 1, i den tidligere elforsyningslov. Disse bestemmelser er opretholdt ved bekendtgørelse nr. 1126 af 29. december 1999.

31. I § 9 f, stk. 1, er bestemt, at elforbrugere her i landet skal aftage en forholdsvis andel af miljøvenlig elektricitet.

32. Imidlertid medfører ikrafttrædelsen den 1. oktober 2000 af bekendtgørelse nr. 814 af 28. august 2000 en reduceret forpligtelse for egenproducenter til at aftage miljøvenlig elektricitet som nævnt i § 23, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet m.v.

33. Den reducerede forpligtelse til at aftage miljøvenlig elektricitet indebærer som udgangspunkt, at alle egenproducenter kan vælge at lade deres aftagepligt beregne i forhold til det elforbrug, som de aftager gennem det kollektive elforsyningsnet.

34. Vedrørende PSO-omkostninger: De i elforsyningslovens § 9, stk. 1, nævnte PSO-omkostninger skal forbrugerne betale i forhold til deres totale elforbrug. Dette begrundes med, at § 9 er en videreførelse af principperne for afholdelse af omkostninger for offentlige forpligtelser i den hidtil gældende lovgivning. Af § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 231 af 21. april 1998 om adgang til elforsyningsnettet fremgår således, at omkostninger som nævnt i bekendtgørelsens § 23, stk. 1, skal fordeles på et ligeligt grundlag i forhold til forbrugers totale elforbrug.

ELFORSYNINGSLovens § 9, STK. 2

35. De i lovens § 9, stk. 2, nævnte omkostninger skal afholdes af de brugere, som modtager de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser. Disse ydelser skal prisfastsættes i henhold til de i lovens § 73 nævnte kriterier om rimelighed, objektivitet og ikke diskriminering.

ELFORSYNINGSLovens § 73 I RELATION TIL TIDLIGERE PRAKSIS

36. Med hensyn til principperne for elselskabernes prisfastsættelse accepterede Elprisudvalget i almindelighed en betydelig grad af frihed for elselskaberne vedrørende tarifieringsformen, når blot dette ikke kom i strid med reglerne i den tidligere elforsyningslov om dækning for nødvendige omkostninger og effektivitet i elsystemet. Ved bedømmelsen af, om en given tarifiering var urimelig efter § 10, stk. 4, i den tidligere elforsyningslov, havde udvalget generelt lagt stor vægt på, om tarifieringen var kosttægte. Tarifieringen skulle afspejle de omkostninger, som for elforsyningen var forbundet med at levere til en bestemt gruppe af forbrugere.

37. Til forskel fra tidligere er nu lovfæstet, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikke diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.

38. Det er fortsat lovfæstet hvilke omkostninger de kollektive elforsyningsvirksomheder må prisfastsætte deres ydelser på grundlag af. Elforsyningslovens § 69, stk. 1, bestemmer, at priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsættes under hensyntagen til virksomhedernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital.

39. Elforsyningsloven indeholder imidlertid ikke nærmere bestemmelser om, hvorledes kollektive elforsyningsvirksomheder skal tarifere. Ej heller den tidligere elforsyningslov indeholdt bestemmelser herom. I elforsyningsloven er der selvfølgelig heller ikke bestemmelser om størrelsen af de enkelte priselementer i en tarif. En pris må dog ikke være i strid med bestemmelserne i elforsyningsloven eller kunne antages at medføre en miljømæssig eller samfundsøkonomisk u hensigtsmæssig anvendelse af energi, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1 og 3.

40. Af ovennævnte gennemgang kan sammenfattes, at priserne fra de kollektive elforsyningsvirksomheder skal fastsættes med henblik på at afspejle de omkostninger, som er forbundet med virksomhedernes ydelser til de enkelte køberkategorier, og med henblik på at give køberkategorierne korrekte prissignaler.

41. Dette forudsætter dels rimelighed, objektivitet og ikke diskriminering i prisfastsættelsen, dels kosttægte tarifiering af priserne.

ELFORSYNINGSLOVENS § 73 I RELATION TIL AFREGNINGEN AF ET MIKROKRAFT-VARMEVÆRK

42. Ifølge oplysninger fra EC-Power producerer mikrokraftvarmeværker alene el til eget forbrug. Der er aldrig tale om salg til net.

43. EC-Power mener af den grund, at afregningsprincipperne i ELfor's notat medfører, at mikrokraftvarmeværker kommer til at betale for mere i net- og systemtariffer, end der modtages. I den gældende model for betaling af forbrug i ejendomme med mikrokraftvarmeværk bliver der, ifølge EC-Power, kun betalt for det der modtages.

44. ELfor henholder sig modsat til, at afregningsprincipperne skal sikre, at egenproducenten betaler net- og systemtarif af det fulde elforbrug hos egenproducenten, også selv om egenproducenten beholder en andel af sin elproduktion inde i forbrugsinstallationen. Der gives kompensation for sparede netomkostninger som følge af, at produktionen leveres ind nede i systemet.

45. Det forekommer umiddelbart urimeligt ved en konkret fortolkning af § 73, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed kan pålægge ejendomme med mikrokraftvarmeværk at betale net- og systemtariffer for værkets egenproduktion, der ikke leveres til det kollektive elforsyningsnet, og som derfor ikke indgår i prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser.

46. De kollektive elforsyningsvirksomheder kan objektivt og ikke diskriminerende alene i tariffene over for mikrokraftvarmeværker indregne omkostninger, som denne køberkategori giver anledning til. Det ses således ikke at være i overensstemmelse med elforsyningslovens § 73, at denne frihed for elselskaberne, nu de kollektive elforsyningsvirksomheder, til selv at vælge tarifieringsform, medfører, at ejendomme med mikrokraftvarmeværk bliver pålagt at betale net- og systemtariffer af værkets egenproduktion, når produktionen alene forbruges af ejeren. Ønsker de kollektive elforsyningsvirksomheder fuld dækning for net- og systemomkostninger, der i ELfor's notat pålægges mikrokraftvarmeværkets egenproduktion som et variabelt priselement, må dette ske ved en ændring af tarifieringssystemet.

47. En betaling af net- og systemtarif på grundlag af egenproduktion + køb fra nettet over for forbrugere, der ikke leverer elektricitet, men alene producer til eget forbrug, vil medføre en ikke kostægte tarifiering af disse.

48. I relation hertil har Elprisudvalget tidligere afgjort, at elektricitet produceret på et mikrokraftvarmeværk ikke kunne pålægges elforsyningens omkostninger. Derimod skulle ejeren af mikrokraftvarmeværket betale de meromkostninger, i forhold til den allerede betalte tilslutningsafgift, som værket havde betinget. Tilsvarende skulle elkunden, som køber af strøm, betale de normale faste betalinger, en sådan kunde betalte til distributionsselskabet.

49. Det skal i øvrigt bemærkes vedrørende ELfor's henvisning til at den af DEF udarbejdede model har været accepteret af Elprisudvalgets sekretariat (nu Energitilsynets sekretariat), at DEF-modellen vedrører decentrale producenter, der kan sælge ind til elnettet og derfor ikke kan sammenlignes med de foreliggende mikrokraftvarmeværker, der ikke har den mulighed.

PARALLELLE SAGER

50. Elprisudvalget har taget stilling til afregningen af mikrokraftvarmeværker. Der skal henvises til to sager. I begge sager var East Consult A/S, et selskab med samme ejerkreds som EC-Power ApS, part.

51. I SFGHH-sagen vedtog Elprisudvalget på udvalgsmødet den 21. april 1997, at det var urimeligt, såfremt distributionsselskabet SFGHH ved afregning af de omhandlede mikrokraftvarmeværker anvendte en symmetrimodel. Endvidere fandt udvalget, at en tarif med en abonnementsbetaling på 600 kr. årligt for anlæg på under 20 kW, der ikke leverede til elnettet, konkret i det foreliggende tilfælde ikke var urimelig. ELfor havde foreslået tariffen.

52. I NVE-sagen fandt Elprisudvalget på udvalgsmødet den 15. december 1997 det urimeligt, såfremt NVE ved afregning af de omhandlede mikrokraftvarmeværker anvendte en symmetrimodel. Endvidere fandt udvalget, at NVE - ud over betalingerne for årlige forbrug i ejendomme med mikrokraftvarmeværk, herunder faste afgifter i forbindelse hermed - alene måtte opkræve de omkostninger, der var forbundet med mikrokraftvarmeværkets tilslutning.